
Activitate statistică complexă desfășurată la nivel central, teritorial și prin cooperare internațională¹

Activitatea **Institutului Național de Statistică(INS)** în ultimii ani a reprezentat un ansamblu coerent de acțiuni și măsuri, derulându-se în concordanță cu obiectivele statisticii oficiale din România, având în vedere acoperirea principalelor direcții ale politicilor comunitare, și ținând cont de Decizia nr. 1578/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2007 privind Programul Statistic Comunitar pentru perioada 2008-2012.

Coordonator al Sistemului Statistic Național, organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, **Institutul Național de Statistică** a avut, și are permanent ca prioritate realizarea obiectivelor și sarcinilor ce-i revin în îndeplinirea misiunii de a satisface, într-o măsură cât mai mare, nevoile de informare ale tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice, prin colectarea, publicarea și diseminarea de informații statistice relevante, corecte, credibile și furnizate la timp, necesare fundamentării deciziilor privind dezvoltarea economică și socială a țării și pentru cunoașterea realităților societății românești.

Institutul Național de Statistică a avut în vedere dezvoltarea unor mecanisme și instrumente adaptate desfășurării activităților statistice, care să consolideze structura și funcționalitatea Sistemului Statistic Național, să îmbunătățească capacitatea sa de a răspunde în timp util la creșterea nevoilor de date și informații statistice ale utilizatorilor și totodată să acopere sub aspectul cercetării statistice, respectiv a comensurării, în principal, în expresie cantitativă (numerică), prioritățile politicilor naționale și comunitare privind: redresarea economică și socială, implicit evoluțiile vizând depășirea crizei economice; schimbările climatice și acțiunile necesare în perspectiva asigurării unei Europe durabile și îndeplinirii obiectivelor prevăzute în Strategia Europa 2020; poziționarea pe prim plan a cetățenilor europeni; Europa, ca partener mondial; o mai bună reglementare și transparență a activităților și obiectivelor

---

1. Cu referire la realizările INS și dificultățile întâmpinate în anul 2011. (Articol prezentat de Sândica Neagu și Gabriela Popa - Direcția de coordonare a Sistemului Statistic Național)

---

programului Uniunii Europene; reducerea sarcinii de răspuns a furnizorilor de date și informații primare.

*În calitate de coordonator al Sistemului Statistic Național, **Institutul Național de Statistică a avut misiunea de a satisface, într-o cât mai mare măsură, nevoile de informare ale tuturor categoriilor de utilizatori, prin colectarea, producția și diseminarea de date statistice relevante, corecte, credibile și furnizate la timp, necesare pentru fundamentarea deciziilor privind dezvoltarea economică și socială a țării și pentru cunoașterea realităților societății românești.***

Statistica românească a fost orientată în direcția realizării, în următorii zece ani, a unor performanțe metodologice și tehnice funcționale, recunoscute pe plan intern și internațional, situate la un nivel comparabil cu performanțele celor mai avansate institute naționale de statistică din statele membre ale Uniunii Europene.

Institutul Național de Statistică, prin personalul său, promovează încrederea și respectul reciproc, atât în relațiile interne, cât și cu partenerii săi, integritatea profesională, prin înalte standarde de calitate și etice, conforme cu principiile fundamentale ale statisticii oficiale, ale Codului European de Practici în Statistică și ale Codului etic al statisticianului, gândirea inovativă, prin permanenta îmbunătățire a produselor și serviciilor noastre, precum și comunicarea și colaborarea cu furnizorii de date statistice, cu utilizatorii lor și cu ceilalți producători de date statistice, într-o manieră eficientă și transparentă, pentru a contribui la conștientizarea și înțelegerea rolului statisticii oficiale.

Prima condiție pentru ca statistica să răspundă menirii și rolului său în societate a constat în asigurarea unui cadru instituțional, funcțional și metodologic al Institutului Național de Statistică (INS), ca organ de specialitate al administrației publice centrale, investit cu atribuții și funcții de coordonator al statisticii oficiale din România.

Institutul Național de Statistică funcționează în baza Legii nr. 226/2009 privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale în România cu modificările și completările ulterioare. Legea a statuat crearea Sistemului Statistic Național ce reunește într-un ansamblu unitar, coordonat și coerent, producătorii principali de statistici oficiale, din rândul cărora se detașează INS, al cărui obiectiv se identifică în integralitate cu statistica operațională consacrată cercetării prin metode specifice a fenomenelor și proceselor economice și sociale.

Activitățile desfășurate de Institutul Național de Statistică au fost armonizate pe deplin cu cele realizate pe plan european și au fost orientate și în acest an către implementarea Codului de practici al statisticilor europene,

---

Cod la care statistica oficială românească a aderat, odată cu celelalte state membre ale Uniunii Europene

Ca noutate de prim interes pe plan european a fost revizuirea Codului de Practici al statisticilor europene, iar în septembrie 2011 a fost adoptat de Comitetul Sistemului Statistic European.

Noul Cod acordă o importanță deosebită principiului independenței profesionale, care, în prezent, stipulează în mod distinct modalitatea de numire și destituire a conducătorilor oficiilor de statistică, numirea și destituirea conducătorilor oficiilor de statistică urmând să fie aplicate independent de circumstanțe și cadrul politic.

Implementarea noului Cod continuă să fie monitorizată de EUROSTAT, luând în considerare și modificările aduse. INS, ca parte a Sistemului statistic european depune eforturi deosebite pentru implementarea integrală a noului Cod de Practici al statisticilor europene.

Cu toate că anul 2011 s-a prefigurat ca un an dificil, complex, cu o multitudine de sarcini de mare importanță, ce reclamau eforturile susținute ale tuturor statisticienilor, așteptările au fost în mare parte îndeplinite, chiar dacă obiectivele și sarcinile, deosebit de complexe și pretențioase, au fost ele însele amplificate prin abordarea și a altor aspecte majore care nu au putut fi anticipate în întregime în programul stabilit inițial.

Prioritățile, potrivit programului stabilit:

- ✓ continuarea procesului de îmbunătățire calitativă a cadrului statistic existent;
- ✓ prelucrarea și prezentarea rezultatelor provizorii ale Recensământului General Agricol (RGA), informații ce stau la baza fundamentării politicilor naționale în domeniul agricol, în concordanță cu acquis-ul comunitar, comparabile la nivel internațional, necesare procesului de participare a României la Politica Agricolă Comună;
- ✓ colectarea datelor în luna octombrie 2011 pentru RPL, date ce vor sta la baza formulării strategiilor și politicilor în domeniul populației;
- ✓ implementarea și aplicarea de metode adecvate și eficiente de perfecționare continuă a nivelului de pregătire în domeniul statistic;
- ✓ preocuparea de a răspunde eficient, operativ cu informații pertinente adaptate imperativelor de monitorizare sub aspect cantitativ statistic a efectelor crizei; întărirea cooperării cu instituțiile colaboratoare la elaborarea notificării fiscale (Ministerul Finanțelor Publice, Banca Națională a României și Comisia Națională de Prognoză) vizând monitorizarea evoluției deficitului bugetar și alte aspecte economico-financiare;
- ✓ extinderea activităților statistice spre contextul regional și local,

---

inclusiv prin analize sectoriale și valorificarea tehnicilor și metodelor de determinare a indicatorilor statistici pe zone mici;

✓ îmbunătățirea și armonizarea statisticilor în scopul realizării unei imagini coerente și realiste a factorilor care acționează asupra creșterii economice, scurtarea perioadei de punere în circulație a informațiilor cu privire la efectele crizei, abordarea sub aspect metodologic a conținutului seriilor brute și ajustate, cercetări teoretice și încercări de punere în practică cu asistența cadrelor universitar-academice a unor modele de evaluare sintetică a creșterii economice pe baza indicatorilor compoziți, extinderea seriilor de timp pe perioade mai lungi și altele;

✓ reconceptualizarea sistemului de organizare a INS prin prisma raționalizării fluxurilor de date, a îmbunătățirii preconizate a metodelor de colectare, prelucrare, analiză și diseminare a datelor, evaluarea calității datelor primare, a altor obiective prevăzute în programele statistice ale Comisiei și în Programul Statistic Național Multianual și Anual;

✓ concentrarea eforturilor aparatului statistic spre valorificarea superioară a informațiilor și datelor statistice, adoptarea de soluții pertinente și fiabile în domenii sensibile, precum indicele prețurilor de consum și al inflației, evaluarea conform standardelor UE a migrației internaționale, perfecționarea cercetărilor în domeniul pieței muncii pentru a surprinde fenomene și procese specifice perioadei de recesiune și criză economică, îmbunătățirea modului de urmărire a evoluției prețurilor pieței imobiliare, perfecționarea sistemului de urmărire a evoluției standardului de viață etc.

Activitatea de diseminare a constat în punerea la dispoziția instituțiilor administrației publice centrale și locale și a utilizatorilor din toate domeniile, inclusiv mass-media, a informațiilor statistice (în mod gratuit sau cu plată) solicitate. Diseminarea s-a desfășurat cu respectarea principiilor transparenței și confidențialității datelor statistice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale în România și, mai ales, cu cele ale Codului de Practici al statisticilor europene

Activitatea de diseminare s-a axat pe îmbunătățirea și diversificarea formelor de difuzare a datelor statistice, creșterea operativității și acurateței în formularea răspunsurilor date utilizatorilor. Diseminare electronică via website-ul INS a ocupat un loc important în aceste demersuri, concretizându-se prin :

- publicarea pe site a comunicatelor de presă ale INS, publicațiilor statistice, statisticilor teritoriale, indicatorilor lunari și anuali, indicatorilor socio-economici și financiari în format SDDS cu metadatele aferente, conform cerințelor specifice ale FMI;

- actualizarea bazelor de date Tempo-online, Indicele Prețurilor de Consum (IPC) și Indicatorii de Dezvoltare Durabilă în România (IDDR);
- editarea paginilor web pentru publicarea Calendarelor comunicatelor de presă și Calendarelor publicațiilor statistice;
- publicarea chestionarelor pentru anchetele statistice desfășurate de INS;
- actualizarea cu informații și/sau pagini web noi pentru subsite-urile Intrastat,

- publicarea de informații de ordin general, legi, concursuri, proiecte, licitații, alte informații de interes general.

Au fost realizate și oferite tuturor utilizatorilor de date statistice un număr de 101 titluri de publicații.

În domeniul afacerilor europene, reprezentanții INS au participat activ la întrunirile Comitetului Sistemului Statistic European (CSSE) organizate la nivelul președinților institutelor naționale de statistică ce s-au desfășurat în februarie, mai, octombrie și noiembrie 2011.

În cursul anului 2011 a funcționat Grupul de Lucru privind revizuirea Regulamentului nr. 223/2009 și Angajamentele referitoare la fiabilitatea statisticilor. Statisticienii români au participat la cele 10 reuniuni ale Grupului de Lucru „Statistică” al Consiliului Uniunii Europene, ce au avut loc la Bruxelles, prilej cu care au fost dezbătute diferite propuneri de acte legale, cum ar fi: Sistemul European de Conturi Naționale și Regionale ESA 2010; statisticile europene privind culturile permanente; raportările statistice referitoare la transportul rutier de mărfuri; statisticile europene referitoare la siguranța împotriva criminalității și altele.

Reprezentanții ai INS au participat la Grupul de Coordonare în Comunicare (Sponsorship on Communication) organizat de EUROSTAT. INS România și INS Bulgaria au fost desemnați co-președinți ai unui proiect european ce și-a propus conturarea de recomandări ca statistica să fie accesibilă pentru elevi, studenți și alte categorii de utilizatori.

În domeniul cooperării internaționale, INS a avut o participare activă la o serie de reuniuni de nivel înalt la care s-au dezbătut probleme strategice ale statisticii oficiale. INS a participat la sesiunea plenară a Comisiei de Statistică/ONU, la sesiunea plenară a Conferinței Statisticienilor Europeni și la Conferința Directorilor Generali ai Institutelor Naționale de Statistică (DGINS).

Anul 2011 s-a remarcat, în mod special, prin **creșterea numărului acțiunilor concrete de cooperare** pe două relații, respectiv cu Institutul Național de Statistică al Bulgariei și Biroul Național de Statistică al Moldovei. În perioada 7-9 aprilie 2011 a avut loc o misiune oficială în Veliko Târnovo/

Bulgaria, condusă de Președinte INS/România, în cadrul cooperării bilaterale între INS/România și INS/Bulgaria. În cadrul acestei misiuni s-au dezbătut probleme de importanță majoră pentru ambele țări: problematica RPL, metodologia de realizare a statisticilor privind migrația, a problemelor critice cu care se confruntă statistica oficială a ambelor țări și identificarea de posibile soluții comune pentru rezolvare etc

Au continuat acțiunile de acordare de asistență tehnică Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, pe teme precum: RPL, RGA, Ancheta reconcilierii vieții profesionale cu cea de familie, Ancheta indicatorilor economici pe termen scurt (UNICA), problematica tehnologiei informației în statistică, educația și pregătirea statistică etc;

Începând cu ianuarie 2010, prin decizia Consiliului OCDE, România a devenit observator permanent la Comitetul pentru Statistică (CSTAT), participând la reuniunile din 2010 și 2011 a CSTAT în această calitate.

INS a participat la reuniunile OCDE pe diferite teme: întărirea strategiei de cooperare cu diverse țări; probleme de actualitate în domeniul Conturilor Naționale și al Statisticii Comerțului Exterior; indicatorii de Creștere „Verde”; instrumente noi pentru îmbunătățirea diseminării în statistică; măsurarea statistică a progresului în domeniul bunăstării; date privind sănătatea și Sistemul conturilor de sănătate.

INS a participat activ la o serie de proiecte organizate de OCDE: *Contul de Capital Uman; Grupul de Lucru privind Ancheta Utilizării Timpului; Grupul de lucru privind statistica veniturilor, consumului și bunăstării.*

Experți din cadrul INS au participat la peste 170 de acțiuni de tipul seminariilor, grupelor de lucru, conferințelor, cursurilor de instruire etc.

Participarea la aceste grupuri de lucru constituie o sursă esențială de informații care permit contactul permanent al experților INS cu noutățile, modificările și progresele în domeniile statistice specifice .

Un caracter inedit a fost conferit de stagiile pe termen scurt pe problematica cooperării internaționale și managementul proiectelor europene pentru care INS/România a fost gazda colegilor din Albania (21 februarie - 22 iulie 2011) și Kosovo (5 septembrie - 22 decembrie).

În domeniul tehnologiei informației, proiectul „Portal Web” de preluare online a datelor statistice, denumit generic eSOP - e-Survey Online Portal (finalizat la sfârșitul anului 2010) a fost extins în activitatea de culegere online a datelor statistice direct de la furnizorii de date statistice. Au fost lansate, utilizând această soluție informatică un număr de 36 de cercetări statistice. La un număr de 591 488 agenți economici, pentru care au fost identificate 420.854 adrese de e-mail (reprezentând 71,15 %), 76 588 de agenți economici au raportat datele online utilizând soluția informatică e-SOP, respectiv 12,95%

---

din agenții economice din eșantioane, sau 18,19 % din agenții economice pentru care s-au identificat adrese de e-mail.

Deși soluția informatică eSOP asigură securitatea și confidențialitatea datelor prin implementarea tehnologiilor de colectare centralizată a datelor statistice fiind o sursă de reducere a costurilor prin renunțarea treptată la suportul de hârtie, poate fi semnalat nivelul scăzut de angajament sau chiar respingere în utilizarea noilor tehnologii informatice și de aplicare a celor mai bune practici pe piața de IT, de către foarte mulți agenți economici, chiar și din domeniul administrației publice locale.

Lucrări statistice de importanță națională

● ***Recensământul General Agricol - 2010*** s-a realizat, ca acțiune statistică de importanță națională și activitățile de finalizare a acestuia a continuat și în anul 2011

Dincolo de condiția asumată de România ca stat membru al Uniunii Europene, de respectare a legislației europene în domeniul statisticii agricole, rezultatele RGA asigură obținerea de date statistice comparabile la nivel internațional, indispensabile procesului de participare a României la Politica Agricolă Comună, la fundamentarea măsurilor pentru elaborarea Planului Național de Dezvoltare și a altor programe care vizează, în principal, agricultura și dezvoltarea rurală.

● ***Recensământul Populației și al Locuințelor 2011***

Acțiunile de pregătire a RPL au fost orientate în mod deosebit, în direcția asigurării condițiilor optime pentru colectarea datelor ce au avut loc în perioada 21- 30 octombrie 2011.

Colectarea datelor ca proces final deosebit de important al activităților anului 2011 s-a desfășurat în circa 105 mii sectoare de recensământ, reprezentând etapa hotărâtoare în realizarea în condiții optime a recensământului. Deși marcată de unele restricții și impedimente inerente, cum ar fi durata scurtă, reticența unor persoane de a fi recensate, necesitatea atragerii și înlocuirii unui număr semnificativ de recenzori care au renunțat să mai participe la acțiune, colectarea datelor a fost dusă la bun sfârșit, conform planului organizatoric stabilit inițial.

Dincolo de problematica specifică tradițională a RPL, actuala rundă a fost îmbogățită tematic prin abordarea unor aspecte noi, derivate nemijlocit din programul guvernamental și preocupările autorităților centrale și locale ale administrației publice, precum migrația externă, temporară și definitivă, pregătirea profesională continuă a populației, nivelul șomajului, aspecte ale vieții sociale - educație, starea sănătății, pornind de la mediul individual la cel ambiental al gospodăriei și colectivităților umane în structuri și profiluri

---

variate, sub aspect geografic și al clasificărilor administrativ-teritoriale ale ocupațiilor și altele.

Referindu-ne la **producția datelor și informațiilor statistice** într-o viziune cuprinzătoare este de subliniat că **procesul de producție statistică** include activitățile de proiectare, cercetare și dezvoltare metodologică, producția propriu-zisă a datelor statistice și diseminarea produselor și a serviciilor statistice.

Producția datelor și a informațiilor statistice reprezintă setul nodal al activității Institutului Național de Statistică, înglobând diverse procese de producție, care au antrenat marea majoritate a resurselor umane, materiale și financiare disponibile.

Activitățile statistice, proiectele și analizele realizate în anul 2011 au fost orientate spre: creșterea calității statisticilor macroeconomice, îmbunătățirea producției principalelor statistici anuale și infra-anuale în toate domeniile cheie ale statisticii macroeconomice, măsurarea inflației și a efectelor crizei economice asupra pieței muncii, intensificarea eforturilor de extindere a sferei de acoperire în sectorul statisticilor armonizate cu normele și standardele Uniunii Europene, precum crearea de locuri de muncă, tendințele în ceea ce privește condițiile de viață, politicile de cercetare, într-o economie bazată pe cunoaștere și altele.

Reflectarea cerințelor informaționale a rezultat dintr-un proces îndelungat de consultare între producătorii de statistici oficiale și utilizatorii acestora, iar rezultatul consultărilor a fost consemnat în Programul Statistic Național Anual (PSNA) 2011, care a oferit baza legală a solicitărilor adresate furnizorilor de date – întreprinderi, gospodării și persoane individuale, organizații publice sau private.

Pentru **Conturile Naționale**, întreaga gamă a indicatorilor macro-economi ca indicatori fundamentali ai economiei, s-au plasat în centrul preocupărilor Institutului Național de Statistică, orientate spre alinierea tehnicilor și metodelor de estimare a indicatorilor, pe de o parte, și spre racordarea rezultatelor acestor estimări la standardele și normele UE, pe de altă parte. În acest sens, activitățile au fost orientate către implementarea Clasificării NACE rev.2 pentru anii 2008-2009; îmbunătățirea calității datelor din conturile trimestriale ale sectoarelor instituționale; calculul consumului de capital fix pe sectoare instituționale; îmbunătățirea modului de tratare a cheltuielilor de cercetare-dezvoltare în contabilitatea națională; îmbunătățirea estimărilor sub aspectul volumului și prețului pentru serviciile de non-piață de sănătate și educație; estimarea formării brute de capital fix și a valorii adăugate brute (VAB) trimestriale pe sectoare instituționale în prețuri constante.

În domeniul statisticii finanțelor guvernamentale, în urma raportării Procedurii Deficitului Excesiv, EUROSTAT și-a exprimat rezerve privind calitatea datelor raportate. În consecință, EUROSTAT a efectuat 4 misiuni în România cu scopul de a analiza metodologia și sursele de date utilizate.

EUROSTAT a apreciat că deficiențele semnalate au fost datorate și de resursele umane insuficiente ale INS pentru a acoperi o problemă foarte vastă și complexă, cum este statistica finanțelor guvernamentale. În urma eforturilor deosebite depuse de experții implicați din cele patru instituții ce colaborează la elaborarea acestei lucrări: Institutul Național de Statistică, Ministerul Finanțelor Publice, Banca Națională a României și Comisia Națională de Prognoză- au fost clarificate și rezolvate toate problemele astfel încât, în urma notificării din luna octombrie, rezervările au fost ridicate.

Activitatea în domeniul statisticii macroeconomice s-a remarcat și prin participarea la proiecte comunitare, care au avut drept scop îmbunătățirea calității conturilor naționale și perfecționarea metodologiei contabilității naționale.

Au fost de asemenea demarate activitățile din cadrul proiectului cu finanțare de la UE ce vizează calcularea și furnizarea de serii de indicatori necesari proiectului european EU KLEMS – Îmbunătățirea contabilității productivității și creșterii, activități ce vor fi finalizate la sfârșitul anului 2012.

Statisticile de comerț internațional cu bunuri care reprezintă un domeniu specializat al statisticilor oficiale s-a asigurat colectarea, prelucrarea și furnizarea de date cu privire la mișcările de bunuri între țări. Interesul continuu pentru comerțul internațional cu bunuri se datorează rolului său esențial în dezvoltarea economică, deoarece schimburile comerciale leagă producătorii și consumatorii situați în diferite țări într-un sistem economic global.

Statisticile cu bunuri sunt elaborate pentru a servi nevoilor multor tipuri de utilizatori, inclusiv guvernelor, comunităților de afaceri; producătorilor de alte statistici economice, cum ar fi conturile naționale, balanța de plăți; diverse organizații regionale, naționale și internaționale; cercetători și publicului larg. Ele se bazează pe reglementările comunitare în vigoare, direct aplicabile în toate Statele Membre UE și armonizate în mare măsură cu recomandările internaționale ale Diviziei de Statistică a ONU.

Ca Stat Membru al Uniunii Europene, evaluarea statistică a schimburilor internaționale de bunuri ale României se bazează, începând cu 1 ianuarie 2007, pe agregarea datelor și informațiilor provenind în principal din două cercetări statistice: **Intrastat** – pentru comerțul intracomunitar (intra-UE) și **Extrastat** – pentru comerțul cu țările extracomunitare (extra-UE).

Prin participarea la proiectele comunitare s-a vizat îmbunătățirea consistenței dintre statistica comerțului internațional cu bunuri și balanța de plăți prin actualizarea metodei de ajustare CIF-FOB și recalcularea coeficientului de ajustare CIF-FOB pe total și pe diverse grupe de detalieri a importurilor de bunuri; măsurarea și reducerea asimetriilor dintre România și Statele Membre partenere pentru fiecare flux al schimburilor comerciale.

La indicatorii economici pe termen scurt este cunoscut că statistica acoperă domenii variate și complexe ale economiei naționale: indicatorii privind statistica energiei, producției industriale, statistica construcțiilor, a turismului și cercetării dezvoltării și inovării. Obiectivul principal a constat în satisfacerea la timp a cerințelor utilizatorilor, la dispoziția cărora au fost puse date statistice relevante, de calitate, armonizate cu standardele și normele statistice ale Uniunii Europene. Un alt obiectiv important l-a constituit implementarea Proiectului e-SOP pentru colectarea online a datelor statistice aferente cercetărilor statistice privind indicatorii pe termen scurt și din domeniile construcții-locuințe, utilități publice, turism, cercetare-dezvoltare și inovare. O noutate în domeniul indicatorilor pe termen scurt o constituie trecerea la colectarea online a datelor statistice pentru majoritatea cercetărilor statistice derulate în acest domeniu.

În statistica structurală de întreprindere care oferă cele mai complexe informații din domeniul economic, principalele obiective au fost orientate către satisfacerea cerințelor utilizatorilor interni și externi, prin asigurarea continuității seriilor de indicatori statistici și a calității datelor.

Au fost calculate și transmise la EUROSTAT serii istorice cu principalii indicatori economici din Ancheta structurală, pentru perioada 2005 – 2007, conform CAEN Rev.2. Anul 2011 a fost primul an în care s-au realizat și transmis la EUROSTAT rapoarte de calitate pentru toate anexele Regulamentului (CE) nr. 295/2008 privind statisticile structurale de întreprindere

Una dintre priorități a fost reducerea sarcinii de răspuns pentru întreprinderi. Pentru statistica structurală de întreprindere s-au utilizat sursele administrative, iar la statistica activității filialelor străine, datele colectate prin alte cercetări statistice, fără a se mai transmite chestionare pentru a fi completate de către întreprinderi.

S-a realizat trecerea de la colectarea prin chestionare pe hârtie la colectarea electronică prin intermediul sistemului e-SOP pentru lucrările anuale privind instituțiile de credit, societățile de asigurare-reasigurare, utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor, cât și pentru cele lunare – anchetele de conjunctură în industrie, construcții, comerț, servicii.

Furnizarea de informații necesare fundamentării politicilor de dezvoltare a economiei românești a constituit unul dintre obiectivele prioritare.

Au fost recalculate seriile istorice conform Clasificării CAEN Rev.2 pentru anchetele de conjunctură în industrie, construcții, comerț și servicii.

Referitor la statistica transporturilor a fost implementată colectarea online, prin intermediul Sistemului eSOP, a datelor privind transportul rutier de pasageri și mărfuri. Reducerea numărului de declarații către/dinspre porturi necunoscute, a condus la îmbunătățirea calității datelor privind transportul maritim.

Prin participarea la proiectele comunitare de tip ESSNet au fost dezvoltate metodologia și chestionarul privind externalizarea internațională și a lanțului valorii globale, a fost implementat Regulamentul (CE) nr. 937/2011 al Comisiei din 21 septembrie 2011 privind statisticile comunitare referitoare la societatea informațională.

INS a participat în cadrul proiectului ESSnet Impactul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în întreprinderi folosind legăturile între micro-date.

S-a modificat legislația europeană în **domeniul statisticii turismului**, noul act legislativ care reglementează aceste statistici fiind Regulamentul (UE) nr.692/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene referitoare la turism și de abrogare a Directivei 95/57/CE a Consiliului.

Ca o noutate în sistemul de raportare al datelor statistice de turism, Regulamentul 692/2011 prevede raportarea de microdate pentru călătoriile efectuate de rezidenți în țară și în străinătate (turism național) precum și realizarea de studii pilot pentru realizarea Contului Satelit de Turism (CST). Tot ca noutate, Regulamentul mai prevede transmiterea la EUROSTAT de către statele membre a rapoartelor de calitate, în termen de 9 luni de la sfârșitul perioadei de referință.

În anul 2011 s-au identificat, într-o primă fază sursele de date necesare pentru realizarea Contului Satelit de Turism și s-a realizat un exercițiu pilot pentru primele 6 tabele ale CST, cu date pe anul 2009. Urmează să se analizeze în continuare potențialul surselor de date existente și posibilitatea de a le îmbunătăți, eventual de a obține noi surse de date care să ajute compilarea cu acuratețe a CST.

În **domeniul științei și tehnologiei**, principalele activități derulate în anul 2011, au avut ca scop îmbunătățirea statisticilor de cercetare - dezvoltare și inovare. În domeniul legislativ, Comisia Europeană a propus revizuirea politicii legislative a Sistemului statistic european cu accent pe definitivarea unui cadru legal integrat pentru statisticile de întreprindere. La solicitarea EUROSTAT, pentru domeniul statisticilor de cercetare-dezvoltare și inovare, s-au transmis propuneri de modificare și îmbunătățire a legislației europene.

Propunerile au vizat simplificarea regulamentelor statistice de cercetare-dezvoltare și inovare.

Pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au fost implementați noii indicatori ERA (European Research Area) în chestionarele statistice naționale de cercetare dezvoltare și a fost lansată o nouă cercetare statistică privind *Inovarea în industrie și servicii în perioada 2008-2010*, realizată pe baza chestionarului comunitar și a metodologiei furnizate de EUROSTAT.

O altă activitate desfășurată de INS în planul cooperării internaționale a fost cea de participare la implementarea proiectului de tip ESSNet pentru dezvoltarea metodologiei și a chestionarului privind externalizarea internațională și a lanțului valorii globale, proiect lansat de EUROSTAT.

În **domeniul statisticilor energetice** au fost întreprinse măsuri pentru implementarea Regulamentului (CE) 1099/2008 referitor la statisticile din domeniul energiei, cu modificările ulterioare, în legislația românească. Au fost actualizate, completate și modificate normele metodologice deja existente din domeniul energiei anuale.

Prin finalizarea proiectului realizat cu sprijinul Comisiei Europene referitor la consumurile energetice în gospodăriile populației s-au obținut informații privind caracteristicile locuințelor (anul construcției, statutul de ocupare, tipul clădirii, lucrările de izolații, suprafața utilă și locuibilă, intensitatea ocupării locuințelor, dotarea cu echipamente electrice și electrocasnice); încălzirea și răcirea locuințelor; încălzirea și prepararea hranei; estimarea consumurilor energetice naționale, pe tip de combustibil.

Statistica prețurilor, domeniu care se referă în principal la indici de preț temporali, pune la dispoziția utilizatorilor și comparații de preț spațiali, fie în termeni absoluți (prețurile medii ale principalelor produse vândute în piețele agroalimentare) sau în termeni relativi (paritatea puterii de cumpărare).

Realizările din domeniul prețurilor sunt cele legate de dezvoltarea unui sistem de colectare a prețurilor de consum în vederea calculului prețurilor medii pentru un eșantion de produse și servicii.

Activitatea privind prețurile locuințelor a continuat prin desfășurarea unei Anchete pilot pentru colectarea prețurilor locuințelor realizate din fonduri proprii și au fost realizați pași importanți spre armonizarea prețurilor producției pentru servicii cu standardele europene.

Principalele realizări în domeniul *prețurile de consum* se referă la implementate standardele minime conform prevederilor Regulamentului Comisiei nr. 330/2009 privind tratarea produselor sezoniere în cadrul indicilor prețurilor de consum. Impactul actualizării metodologice a fost atent monitorizat de EUROSTAT, în baza datelor calculate și transmise de către INS. Un alt standard care urmează să fie adoptat, în cadrul indicelui armonizat

---

al prețurilor de consum și pentru care au fost desfășurate activități începând chiar din anul 2011, este cel referitor la determinarea sistemului de ponderare utilizând informațiile furnizate de Conturile Naționale.

În domeniul prețurile locuințelor au fost testate metodele propuse pentru calculul indicelui de preț al locuințelor ocupate de proprietari, a fost derulată o Anchetă pilot pentru colectarea prețurilor locuințelor realizate din fonduri proprii .

În domeniul prețurile producției pentru servicii prioritatea principală a fost de a completa setul de indici ai prețului de producție pentru servicii, conform cerințelor și standardelor Europene.

În domeniul prețurilor agricole a fost dezvoltat un sistem de colectare și procesare a informațiilor privind prețurile terenurilor agricole și a rentei agricole.

În domeniul statisticile multifuncționale ale prețurilor de consum din anul 2011, s-a început implementarea strategiei de dezvoltare a unui sistem statistic multifuncțional prețurilor de consum, prin desfășurarea pentru prima dată a unei Anchete pilot al cărei scop a fost de a colecta prețurile pentru un eșantion de produse și servicii, conform unor definiții și reguli care să ducă la posibilitatea estimării unui preț mediu național.

În domeniul parității puterii de cumpărare, au fost derulate anchetele privind bunurile de consum, pentru care România a transmis la EUROSTAT prețurile medii la o serie de articole în vederea calculării indicilor nivelului prețurilor, a indicilor de volum și a parității puterii de cumpărare la nivel de anchetă.

În domeniul statisticii agricole, au fost colectate, prelucrate și puse la dispoziția utilizatorilor date statistice referitoare la producția vegetală și animalieră și la conturile economice, în paralel cu realizarea activităților specifice Recensământului General Agricol.

Acțiunile noi întreprinse în acest domeniu au fost legate de: implementarea Regulamentului nr. 1185/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile referitoare la pesticide prin elaborarea unei noi metodologii, cât și implementarea măsurilor din legislația europeană privind reducerea sarcinii de răspuns pentru respondenți în domeniul producției vegetale și animaliere.

În domeniul statisticii silviculturii s-a acționat pentru consolidarea culegerilor de date necesare obținerii indicatorilor statistici cu ajutorul cărora se pot caracteriza nivelul și gradul de utilizare a resurselor forestiere din țara noastră.

Au fost **dezvoltate statisticile de mediu** de bază (statistica apei, statistica emisiilor, statistica cheltuielilor pentru protecția mediului) necesare

---

construirii indicatorilor statistici de monitorizare a Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă precum și a celor solicitați prin diverse chestionare lansate de EUROSTAT, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) și Divizia de statistică ONU.

În paralel cu statisticile de mediu au fost dezvoltate, culegeri de date pentru realizarea conturilor de mediu în domenii în care metodologiile au fost deja proiectate, cum ar fi: emisiile în aer, fluxurile materiale „economie-mediu”, industrie de mediu. Combinate cu Conturile Naționale, conturile de mediu sunt instrumente importante pentru extinderea analizei și evaluarea influenței pe care o au modelele de producție și consum asupra degradării resurselor naturale sau poluarea mediului.

Activitățile derulate în domeniul producerii indicatorilor de dezvoltare durabilă s-a concretizat prin finalizarea unei baze de date care integrează într-o structură piramidală indicatori economici, sociali și de mediu, utilizabili pentru monitorizarea periodică a progreselor înregistrate în îndeplinirea obiectivelor Strategiei naționale de dezvoltare durabilă.

Prin proiectele comunitare desfășurate, se vizează crearea și îmbunătățirea calității indicatorilor integrați „economie-mediu”. proiectarea indicatorilor teritoriali de dezvoltare durabilă și perfecționarea metodologiei conturilor de mediu prin tratarea taxelor de mediu conform Regulamentului nr. 691/2011 privind conturile economice de mediu europene.

În privința sistemului statisticii demografice, bazată pe cercetări de tip exhaustiv, se asigură colectarea și prelucrarea informațiilor preluate de la instituțiile care gestionează sursele administrative de date privind evidența populației și evenimentele demografice.

Informațiile privind statisticile demografice au fost puse la dispoziția utilizatorilor prin comunicate de presă lunare privind fenomenele demografice și prin lucrările sintetice anuale referitoare la dinamica fenomenelor demografice, la nivel național și în profil teritorial (regiuni de dezvoltare, județe, localități

Obiective specifice au constat în **extinderea și aprofundarea studiilor demografice**, analiza retrospectivă a comportamentului demografic al populației în profil regional, abordarea de noi domenii statistice pentru caracterizarea fenomenelor de actualitate din sfera populației, evidențierea modificărilor în structura pe vârste a populației proiectate. S-a realizat lucrarea de sinteză „Tendințe sociale” și șapte lucrări de analiză a datelor de statistică demografică. Au fost realizate două publicații statistice unicat „Proiectarea populației active din România pe regiuni de dezvoltare, la orizontul anului 2050” și „Profilul demografic al populației în vârstă de muncă”

Situația concretă a surselor de date **privind migrația** a impus estimarea acestora folosind doar sursele administrative disponibile de la Oficiul Român pentru Imigrări. S-au luat o serie de măsuri și a fost elaborat un plan de activități prin care să se realizeze estimarea completă a acestui fenomen.

Pentru dezvoltarea metodei de estimare completă a migrației s-a început construcția unui model econometric de estimare a migrației, pornind de la rezultatele definitive ale RPL 2011. Odată dezvoltat acest model, va permite atât recalcularea seriei de date privind migrația pentru perioada 2002-2010, cât și estimarea anuală a migrației pentru următoarea perioadă intercenzitară.

Sistemul **statisticilor pieței muncii** s-a dezvoltat prin implementarea de cercetări statistice noi, prin reprojectarea unora dintre cercetările statistice deja existente și adaptarea lor la cele mai recente regulamente europene și prin dezvoltarea de metodologii noi, în scopul unei mai bune armonizări a metodelor și practicilor de construire a indicatorilor în domeniu.

Caracterul de noutate în planul legislației europene a fost reprezentat de schimbarea Clasificării internaționale a ocupațiilor (ISCO-08), clasificare ce a fost transpusă și în legislația națională (COR 2008).

În scopul facilității recalculării seriilor de date conform noii clasificări precum și pentru analiza impactului trecerii la noua clasificare, variabila "ocupație" colectată prin Ancheta forței de muncă în gospodăria a fost codificată în dublă clasificare: COR și COR 2008.

Ca rezultate deosebite se remarcă dezvoltarea metodologiei de derivare a șomajului lunar direct din rezultatele cercetării statistice trimestriale asupra forței de muncă (AMIGO) prin modelare econometrică. Seriile de date lunare estimate conform acestei metodologii permit evaluarea tendințelor pe termen scurt a șomajului măsurat conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii (BIM) în condiții de comparabilitate cu statisticile europene. Începând cu datele pentru luna iulie 2011, rezultatele s-au diseminat lunar prin comunicat de presă, Buletinul statistic lunar, baza de date TEMPO și prin transmitere la EUROSTAT.

Prin participarea la proiecte comunitare a fost elaborat și implementat modulul ad-hoc privind „*Ocuparea persoanelor cu dizabilități*” care a avut ca perioadă de referință trimestrul II 2011. Au demarat activitățile de proiectare a instrumentarului pentru modulul ad-hoc privind „*Tranziția de la muncă la pensionare*”, modul complementar atașat la Ancheta forței de muncă în gospodăria (AMIGO), care se va realiza în cursul trimestrului II 2012.

Informațiile necesare pentru evaluarea dimensiunii, structurii și tendințelor **câștigurilor salariale și ale costului forței de muncă** au fost asigurate de rezultatele cercetărilor statistice de profil. Acest domeniu asigură informațiile necesare pentru monitorizarea tendințelor pe termen scurt

---

pentru indicatorii privind câștigurile salariale și cererea de locuri de muncă, furnizează producția statistică utilă pentru evaluarea tendințelor pe termen mediu și lung în domeniul câștigurilor salariale și ale costului forței de muncă. Tot pe termen scurt, evaluarea tendințelor în evoluția costului forței de muncă pe sectoare de activitate economico-sociale, în condiții de comparabilitate cu statisticile europene, a fost realizată prin intermediul indicilor trimestriali ai costului forței de muncă, produși și diseminați în formă brută, ajustată după numărul zilelor lucrătoare și sezonier.

O realizare deosebită: **colectarea online, prin sistemul e-SOP** a datelor reprezintă implementarea unui sistem modern de culegere a datelor statistice. Instrumentarul și fluxurile de lucru pentru cercetările infra-anuale și anuale au fost re-proiectate astfel încât să permită adaptarea la noul sistem. O altă realizare deosebită și cu caracter de noutate o reprezintă elaborarea, în premieră, a raportului de calitate asupra statisticilor locurilor de muncă vacante pentru anul 2010.

Urmare a dezvoltării de metodologii specifice și pe baza rezultatelor obținute din anchetele specificate, s-au produs și *statistici suplimentare*: indici ai câștigului salarial real; template-uri pentru indicatorii pe termen scurt (STS) - lunar; *indicatori structurali*: sarcina fiscală a costului forței de muncă, capcana șomajului, capcana salariului mic, disparitatea salarială de gen; *indicatori solicitați de EUROSTAT conform Gentlemen' Agreements*: câștigurile nete pentru 13 cazuri particulare, câștigurile anuale brute pe activități și sexe și numărul salariaților aferent câștigurilor, costul forței de muncă și structura lui pe elemente componente, salariul minim și ponderea celor care câștigă la nivelul salariului minim, raportul dintre salariul minim și câștigul salarial mediu net în industrie și servicii.

În domeniul statisticii salariilor, în luna noiembrie 2011, a demarat colaborarea inter-instituțională în vederea corelării și reconcilierii datelor statistice cu cele din sursele administrative în ceea ce privește indicatorul „numărul de salariați”.

Statisticile de protecție socială construite pe baza datelor administrative reprezintă surse importante de date necesare elaborării de politici naționale în domeniu.

Principalii indicatori din domeniul statisticii protecției sociale se referă la numărul pensionarilor, al șomerilor înregistrați și la veniturile și cheltuielile de protecție socială. Informațiile au fost preluate din surse administrative, respectiv din registrele instituțiilor cu responsabilități în domeniu: Casa Națională de Pensii Publice (CNPP), Casa de asigurări a avocaților, Casele de pensii ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor, Serviciului Român

---

de Informații – *pentru numărul pensionarilor și pensia lunară*; Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale – *pentru statisticile privind protecția socială conform metodologiei europene ESSPROS*; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – *pentru numărul șomerilor înregistrați, rata șomajului, statistica politicilor privind piața muncii*.

Evaluarea resurselor de muncă și a proporției în care sunt utilizate acestea în diferite ramuri și sectoare de activitate economico-sociale a fost realizată prin lucrarea de sinteză privind *Balanța Forței de Muncă la 1 ianuarie 2011*, lucrare care se realizează pe baza datelor provenite din surse statistice și administrative. Pentru a asigura informațiile statistice asupra veniturilor și cheltuielilor anuale de protecție socială practicate în sistemul național, în conformitate cu regulile și recomandările Uniunii Europene, prevăzute în metodologia ESSPROS, s-au produs datele privind veniturile și cheltuielile de protecție socială, precum și datele privind numărul beneficiarilor de pensii

O activitate importantă a constituit-o **preluarea din surse administrative** și verificarea datelor aferente indicatorilor din domeniul statisticii condițiilor de muncă, asigurărilor sociale și asistenței sociale; aceste informații au fost diseminate prin publicațiile de sinteză elaborate de INS.

Caracterul de noutate în planul legislației europene, din domeniu, a fost reprezentat de: intrarea în vigoare a Regulamentului Comisiei nr. 263/2011 privind lansarea colectării complete de date privind prestațiile nete de protecție socială; amendarea Regulamentului nr. 198/2006 pentru implementarea Regulamentului Consiliului și al Parlamentului nr. 1552/2005 privind statistica formării profesionale în întreprinderi, prin intrarea în vigoare a noului Regulament al Comisiei nr. 822/2010; selecția eșantionului de întreprinderi, proiectarea instrumentarului statistic, modul de colectare a datelor s-au realizat astfel încât să se asigure respectarea noilor reglementări în vigoare.

În **domeniul statisticii condițiilor de viață**, acțiunile desfășurate au fost orientate către implementarea metodologiilor de calcul al unor indicatori comparabili în domenii de mare interes pe plan european, reproiectarea unora dintre cercetările statistice deja existente și adaptarea lor la cele mai recente regulamente europene, dar și armonizarea cu legislația națională.

O cercetare statistică deosebit de importantă pentru Sistemul Statistic Național este și *Ancheta bugetelor de familie* – cercetare statistică selectivă, principala sursă de date pentru evaluarea veniturilor, consumurilor și cheltuielilor populației, pentru fundamentarea programelor de protecție socială, analiza impactului aplicării diferitelor programe în domeniul social, a efectelor economice ale tranziției, în general asupra situației economico-sociale a populației.

A fost restructurată secțiunea privind veniturile de prestații sociale realizându-se o adaptare la legislația în vigoare, astfel încât rezultatele cercetării să ajute la fundamentarea politicilor în acest domeniu

Prin participarea la proiecte comunitare s-au asigurat informațiile necesare pentru evaluarea condițiilor de viață ale populației, prin evidențierea interconectării și complementarității unor aspecte diverse, precum: starea de sănătate, educația, veniturile, condițiile de locuit, ocupare, sărăcie, deprivare materială etc., au fost obținute informații privind accesul gospodăriilor la tehnica modernă de informare și comunicare, utilizarea calculatoarelor, accesul și utilizarea Internetului, comerțul pe Internet, locul și frecvența utilizării Internetului.

Activitatea din domeniul **statisticii serviciilor sociale** realizată în unitățile de învățământ publice și private care surprind fenomenele atât la începutul, cât și la sfârșitul anului școlar/universitar, au oferit posibilitatea colectării unui volum generos de informații privind participarea populației școlare la procesul de educație și instruire pe niveluri educaționale (conform Clasificării Internaționale Standard a Educației - ISCED-97).

Începând din anul 2011, datele aferente învățământului liceal și superior (sfârșit de an școlar/universitar) sunt colectate prin portalul INS e-SOP, urmând ca acest sistem să se extindă treptat și la celelalte niveluri educaționale.

Statisticile din acest domeniu sunt îmbunătățite prin participarea la proiecte comunitare prin care se urmărește: elaborarea metodelor de estimare pentru completarea datelor financiare bazate pe datele obținute din diferite anchete în gospodării, identificarea unor noi surse de date pentru acoperirea datelor nefinanciare lipsă, precum și elaborarea unor programe informaționale care să faciliteze completarea chestionarelor conform metodologiei UOE; evaluarea nivelului de educație și instruire a populației în vârstă de 18-69 ani, pentru una sau mai multe forme ale educației formale, non-formale și informale.

În domeniul statisticii sănătății au fost obținute și puse la dispoziția utilizatorilor, informații statistice privind evaluarea activității sanitare pe diferite tipuri de unități sanitare publice și particulare și au fost produse statistici comparabile privind îngrijirea sănătății. Pentru prima dată, în anul 2011 datele din domeniul sănătății au fost colectate prin portalul INS e-SOP.

INS a participat la proiecte comunitare care vizează evaluarea stării de sănătate a populației, evidențierea morbidității individuale, apelul la serviciile medicale și consumul de medicamente și oferă posibilitatea relevării legăturii dintre acestea și anumiți factori demo-socio-economici, de mediu sau de comportament, care au impact direct asupra sănătății; implementarea metodologiei europene privind bolilor profesionale pentru

---

colectarea datelor din domeniu, în conformitate cu cele mai recente norme europene; investigarea surselor naționale de date și realizarea unei matrice cu principalele surse de date în vederea completării listei scurte de boli privind morbiditatea în conformitate cu metodologia EUROSTAT. Pe baza surselor de date identificate s-a stabilit cea mai bună estimare a datelor privind morbiditatea și s-au calculat indicatorii solicitați de EUROSTAT. Sa început derularea grantului independent referitor la *“Furnizarea informațiilor de bază privind paritatea puterii de cumpărare – Componenta Sănătate”* care are ca obiectiv elaborarea unei metodologii comune privind paritatea puterii de cumpărare prin care să se realizeze comparații internaționale ale volumului Produsului Intern Brut.

În domeniul statisticii culturii au fost obținute și diseminate informații referitoare la unitățile care desfășoară activități cultural-artistice din sectoarele public și privat: biblioteci, muzee și colecții publice, instituții de spectacole și concerte, edituri de ziare și reviste. Pentru prima dată, în anul 2011 datele din domeniul culturii au fost colectate prin portalul INS e-SOP. A demarat Ancheta privind Utilizarea Timpului, cercetare statistică realizată în conformitate cu metodologia europeană pe baza căreia poate fi evaluat modul în care populația își desfășoară viața zilnică, furnizând informații privind natura, durata și contextul în care sunt realizate toate activitățile pe parcursul unei perioade specifice de referință.

Pentru realizarea statisticilor din *domeniul justiției* s-au utilizat datele preluate din **surse administrative**, date furnizate de: Administrația Națională a Penitenciarelor din cadrul Ministerului Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Inspectoratul General al Poliției din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.

În **materie de dezvoltare teritorială** – județeană sau regională – Institutul Național de Statistică a fundamentat și continuă să-și dezvolte o strategie de diversificare a indicatorilor statistici, fie prin introducerea de noi cercetări statistice în profil teritorial, fie prin dezvoltarea și utilizarea surselor administrative. Scopul acțiunilor respective îl reprezintă în continuare obținerea unui maximum de informație statistică, pe cât de pertinentă, pe atât de utilă.

Analizând reprezentativitatea în profil teritorial a cercetărilor statistice realizate de INS, este important de subliniat faptul că, peste 89 au fost structurate pentru a asigura informații la nivel de regiune, circa 65 asigură reprezentativitate la nivel de județ și 32 la nivel de localitate.

Din totalul cercetărilor statistice proiectate pentru a oferi informații la nivel de județ, peste 60% sunt în domeniul statisticii economice și 40% în domeniul statisticii sociale.

Pentru cercetările statistice care oferă informații la nivel de regiune, în domeniul economic ponderea a fost de circa 60%, în cel social de 36% și pentru statistica prețurilor de 4%.

Statisticile în profil teritorial au fost îmbunătățite prin participarea la proiecte comunitare: proiectul de Audit Urban prin care s-a creat baza de date cu informații statistice la nivel de oraș, pentru un număr considerabil de variabile. Scopul proiectului a fost de a realiza comparații între orașele europene, de a analiza disparitățile dintre acestea, precum și pentru a contribui la luarea unor decizii de politică regională.

A fost finalizat proiectul de „Audit Urban 2009-2010”, care a avut ca scop colectarea și transmiterea la EUROSTAT a informațiilor din diverse domenii statistice la nivelul a 27 orașe, pentru perioada 2005-2009.

În *statistica de dezvoltare rurală* (componentă a statisticii regionale) s-a urmărit măsurarea aspectelor economice, sociale și de mediu legate de zonele rurale, zone ce dau o imagine a caracteristicilor specifice ale regiunilor (NUTS3) în funcție de tipurile de mediu rural/urban.

INS a participat la realizarea Proiectului de colectare Date Nivel NDTS 3 (date la nivel de județ) pentru Statisticile Privind Dezvoltarea Rurală, proiect dezvoltat de Comisia Europeană. Scopul principal al proiectului a fost verificarea tuturor surselor disponibile de date și furnizarea datelor necesare pentru indicatorii solicitați de EUROSTAT, la nivel de NDTS 3. Unul dintre efectele proiectului a fost crearea unei baze de date cu indicatori clasificați conform noii tipologii EUROSTAT a zonelor rurale, precum și a unei baze de metadate.

La direcțiile teritoriale de statistică, obiectivul principal a constat în asigurarea standardelor calitative ridicate pe toate segmentele procesului cercetării statistice. În aceste condiții, se creează premisele necesare pentru asigurarea de date și informații statistice consistente și credibile. Calitatea indicatorilor statistici obținuți condiționează în mod hotărâtor veridicitatea analizelor la nivel teritorial și, în final, calitatea deciziilor de politică socio-economică luate la aceste niveluri.

Activitatea direcțiilor teritoriale de statistică s-a desfășurat în conformitate cu Programul Statistic Național Anual 2011 și a constat în colectarea datelor pentru toate cercetările statistice (anuale și infra-anuale), realizarea unor analize și sinteze privind evoluțiile lunare ale principalilor indicatori economico-sociali, constituirea și actualizarea seriilor de date și, nu în ultimul rând, satisfacerea cu informații și date statistice, cât mai complete și de calitate, a necesităților tuturor categoriilor de utilizatori.

Obiectivele stabilite au fost realizate punându-se accentul pe dezvoltarea capacității de colectare, prelucrare a datelor statistice de la furnizorii de date

---

statistice, dezvoltarea și perfecționarea sistemului de prelucrare electronică a datelor de la furnizori. În acest sens, anul 2011 a însemnat un important pas înainte în eficientizarea procesului de colectare on-line a datelor statistice prin portalul e-SOP. Între 25 și 50% din unitățile repondente la diferitele anchete statistice lunare au abordat această soluție în furnizarea datelor, preponderența fiind în acest caz a unităților din administrația publică.

Ca rezultat al preocupării pentru creșterea gradului de colectare a datelor statistice, s-a înregistrat un nivel ridicat de răspuns din partea furnizorilor de informație statistică, asigurându-se totodată încadrarea în timp conform termenelor stabilite de INS.

Direcțiile teritoriale de statistică au fost angrenate în realizarea a două obiective de importanță majoră pentru sistemul statistic din România: finalizarea Recensământului General Agricol 2010-2011 și efectuarea Recensământului Populației și al Locuințelor 2011.

La nivelul DRS/DJS a existat o preocupare permanentă pentru întreținerea și actualizarea bazelor de date existente, acestea acoperind o gamă largă de indicatori din domeniul economic și social. La nivelul localităților, au fost actualizate bazele de date cu indicatori privind echiparea teritoriului, populația, forța de muncă, învățământul, cultura și arta, ocrotirea sănătății, agricultura, construcțiile de locuințe, activitatea de poștă și telecomunicații, turismul etc.

Activitatea de diseminare s-a axat în principal pe îmbunătățirea, diversificarea și modernizarea mijloacelor de difuzare a datelor statistice, creșterea operativității și acurateții în formularea răspunsurilor transmise utilizatorilor, concomitent cu asigurarea calității cu respectarea principiilor transparenței și confidențialității informațiilor și datelor statistice furnizate, în condiții de egalitate pentru toți utilizatorii și în conformitate cu Legea de organizare și funcționare a statisticii oficiale din România.

La INS, **activitatea de achiziții, investiții - modernizări** s-a materializat prin cele 21 de proceduri de achiziții publice: licitații deschise, cereri-oferte și negocieri privind contractarea și monitorizarea prestărilor de servicii, furnizării de produse și execuției de lucrări de construcții și reparații, proceduri care au fost organizate, în proporție de peste 50%, prin mijloace electronice on-line.

Activitatea de achiziții, investiții-modernizări a fost orientată, cu precădere, în asigurarea condițiilor tehnice și materiale necesare organizării și desfășurării RPL 2011, respectiv au fost organizate proceduri de achiziție publică privind contractarea de echipamente IT pentru procesarea datelor RPL 2011, de soluții informatice integrate pentru procesarea datelor RPL 2011, precum și pentru servicii de tiparire, distribuire a instrumentarului statistic și popularizare a RPL.

S-a avut în vedere asigurarea unei baze durabile de dezvoltare a sistemului statistic presupune existența resurselor umane adecvate, atât din punct de vedere numeric, cât mai ales din punct de vedere calitativ.

INS a funcționat în baza H.G. 957/2005 de organizarea și funcționare republicată, cu modificările și completările ulterioare. Numărul maxim de posturi a fost de 2159, din care 707 în aparatul central și 1452 în direcțiile teritoriale de statistică.

Institutul Național de Statistică funcționează la nivel de avarie, fiind înregistrate 414 posturi vacante sau temporar vacante, ceea ce reprezintă 19% din numărul de personal aprobat.

În Raportul vizitei misiunii de dialog pe procedura deficitului excesiv a delegației PDE EUROSTAT care a avut loc la INS în perioada 11-13.07.2011 a fost menționat faptul că EUROSTAT susține propunerile și planurile Institutelor Naționale de Statistică de a aloca resurse substanțiale în ceea ce privește numărul angajaților. S-a recomandat Guvernului României să susțină aceste propuneri. Insuficiența resurselor a condus la exprimarea de rezervări privind calitatea datelor raportate în cadrul PDE de România.

Salarizarea personalului precum și reîncadrarea s-a făcut în conformitate cu Legea – cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice precum și cu Ordinul MMFPS și MFP privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Legii 285/2010.

Condițiile salariale superioare de pe piața muncii față de cele asigurate în Institutul Național de Statistică îngreunează procesul de atragere și menținere a personalului calificat.

Salarizarea este neatractivă, salariul mediu înregistrat de 2.068 lei este unul dintre cele mai scăzute salarii la nivelul instituțiilor publice. Pentru salariații tineri acest nivel se reduce la jumătate, ceea ce explică și numărul redus al acestora.

Finanțarea activităților INS și ale direcțiilor teritoriale s-a realizat din fonduri de la Bugetul de stat, din venituri proprii și din fonduri externe nerambursabile acordate de Uniunea Europeană, prin Facilitatea de tranziție și prin diferite GRANT-uri la care INS a aplicat în anul 2011, ori erau în curs de desfășurare din anul 2010.

În condițiile de austeritate a bugetului pe anul 2011, prin raționalizarea și prioritizarea cheltuielilor, INS a reușit să acopere cheltuielile necesare realizării Programului Statistic Național Anual 2011, respectiv ale tuturor cercetărilor statistice.

Instituție publică cu persoanlitate juridică, finanțată integral din venituri proprii - **Centrul Național de Pregătire în Statistică (CNPS)** funcționează în subordinea INS, în conformitate cu obiectivele stabilite prin HG nr. 295/2003. CNPS asigură formarea profesională continuă pentru personalul din serviciile de statistică oficială, dezvoltă proiecte de cercetare din Programul național PN II, din Fonduri Structurale Europene, dezvoltă un proiect finanțat de Comisia Europeană din fonduri FP7 și acordă asistența tehnică pentru statisticile oficiale din alte țări precum: Serbia, Macedonia, Muntenegru, Kosovo.

Tematica din Programele de perfecționare profesională având la bază oferta CNPS, îmbunătățită cu propunerile direcțiilor din aparatul central și din unitățile teritoriale de statistică, a cuprins metodologii utilizate în statisticile comunitare, Codul de practici al statisticilor europene, măsurarea și evaluarea calității datelor statistice, comunicare și audit intern, informatica aplicată în statistică, analiza statistică - funcții de corelație și regresie, baze de date statistice, statistica întreprinderilor, statistica macroeconomică.

Centrul Național de Pregătire în Statistică a perfectat colaborarea la 14 Proiecte de cercetare în cadrul Programului Național PN II, proiecte care s-au finalizat în anul 2011. CNPS a devenit partener în Proiecte de asistență tehnică pentru oficii naționale de statistică din alte țări (Macedonia, Serbia, Muntenegru, Kosovo). În calitate de partener, CNPS s-a implicat în noi proiecte și a continuat activitatea de realizare a unor proiecte mai vechi, de cercetare, din fonduri structurale .

***

- *Domeniul statisticii macro-economice, al Conturilor Naționale, al statisticii finanțelor guvernamentale și celorlalte domenii conexe*, s-au confruntat **cu o serie de dificultăți care au afectat** realizarea la termen și în condiții de calitate a lucrărilor prevăzute. Majoritatea dificultăților întâmpinate au avut originea în lipsa personalului și experiența redusă a unei părți din personalul existent. Printre activitățile nerealizate și amânate se numără: revizuirea conturilor trimestriale conform NACE rev.2 pentru anii 2008-2011; demararea procesului de revizuire a conturilor anuale conform NACE rev.2 pentru anii 1995-2007; perfecționări ale Conturilor Naționale stabilite împreună cu EUROSTAT cu termene anul 2011; imposibilitatea detalierii cheltuielilor de mediu conform COFOG 2, Ministerul Finanțelor Publice neputând să furnizeze datele necesare;

Dificultățile majore identificate *în Planul statisticii întreprinderilor* au constat în: creșterea ratei de non-răspuns, în special a întreprinderilor mari cu importanță în economia românească; identificarea dificilă a unităților care

---

desfășoară activitate de CD; dificultăți în traducerea, interpretarea și adaptarea terminologiei folosită în chestionarul comunitar de inovare; prelungirea procesului de validare finală a datelor datorită recontactării DJS-uri pentru revenirea la anumite unități, în vederea completării/corectării datelor. Blocarea posturilor vacante a contribuit la creșterea gradului de încărcare a salariaților.

- *Statistica agricolă* s-a confruntat ca de altfel și celelalte domenii ale statisticii, în primul rând cu lipsa de personal, care a făcut dificilă respectarea termenelor de realizare a cercetărilor/ lucrărilor statistice și creșterea riscului privind calitatea datelor statistice.

S-a manifestat o colaborare defectoasă cu Ministerul Mediului și Pădurilor, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în ceea ce privește coordonarea și coerența statisticilor elaborate de instituțiile respective.

Desfășurarea în ritm normal și în condiții de calitate a statisticii agricole a fost afectată de alocarea cu întârziere a resurselor Recensământului General Agricol 2010.

- *Statistica din domeniul comerțului exterior* continuă să se desfășoare cu dificultăți majore având în vedere atribuțiile exclusive ale INS în acest domeniu. Au persistat majoritatea dificultăților cu care INS s-a confruntat după implementarea sistemului statistic Intrastat odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, dificultăți care afectează operativitatea și calitatea activităților statistice referitoare la comerțul internațional cu bunuri.

Principalele dificultăți au constat în: revizuirea masivă a datelor de către exportatorii și importatorii cu pondere însemnată în comerțul României, care pot periclita calitatea datelor de comerț intracomunitar publicate în regim provizoriu; gradul ridicat de încărcare a salariaților, în principal din departamentul de validare a datelor statistice Intrastat colectate, având în vedere că cercetarea statistică Intrastat presupune colectarea lunară a datelor de la circa 20 000 operatori economici; numărul mare de erori din declarațiile Intrastat lunare, amplificat de renunțarea furnizorilor de date la personalul specializat care completa declarațiile statistice Intrastat

-Activitățile derulate în cadrul *Recensământului Populației și Locuințelor* a întâmpinat următoarele dificultăți: încadrarea unui număr insuficient de persoane potrivit bugetului alocat pentru RPL pentru încărcarea și controlul datelor la nivelul DJS-urilor; lipsa unui cadru legislativ special care să permită angajarea unor categorii de persoane (personal de recensământ); transmiterea de către mass-media a unor informații eronate cu privire la informațiile colectate la RPL și atitudinea ostilă a unei părți a mass-mediei a determinat creșterea neîncrederii populației față de această cercetare statistică și scăderea prestigiului INS; atitudinea de neimplicare a unor instituții cu

---

responsabilități în organizarea și desfășurarea Recensământului Populației și al Locuințelor a determinat INS să se implice și în rezolvarea altor aspecte decât cele de ordin metodologic și organizatoric.

- În domeniul *infrastructurii și aplicațiilor IT* au continuat dificultățile marcate în anii anteriori, care constau în: resurse umane și financiare limitate și insuficiente, necesare pentru finanțarea, realizarea și implementarea unor activități din Strategia INS și implicit din Strategia de IT a INS; imposibilitatea reabilitării rețelei de cablare; întreruperile neprogramate ale furnizării energiei electrice și fluctuațiile de tensiune.